11e JAARGANG. № 180.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaja. ⅌ jaar......... ƒ 18.—
„ Java en buitenbez. „ do.......... „ 20.—
„ Europa „ do.......... „ 25.—

De **OOSTPOST** verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

DONERDDAG 6 AUGUSTUS 1863.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

den 9den Augustus 's namiddags ten 4 uur.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 22sten Augustus a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija eene

Uitbesteding

zal worden gehouden, van den overvoer van *Boenga* naar *Batavia*, van 9362 stuks HOUTWERKEN, waaronder 8000 SIERAPEN en naar *Onrust* van 130 stuks HOUTWERKEN.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, 28 Julij 1863. Namens den Resident *De Secretaris.*

(3548) WEGENER.

De Hoofd Ingenieur chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend dat op Zaturdag den 29sten Augustus 1863, des morgens om 9 ure ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden

UITBESTEED:

„Het daarstellen van 12 permnen te „Zoutdepot Loodsen ieder voor 1000 „koijangs met houten stijlen en pannen „dak bij de Zoutpannen in de afdeeling „Grissee.

Volgens bestek en voorwaarden liggende ten gemel'e kantore en ten kantore van den Assistent Resident van Grissee, ter inzage van belanghebbende.

De Hoofd Ingenieur voornoemd,

(3532) P. VAN BAAK.

Wordt bekend gemaakt, dat op Vrijdag den 4den September a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van *Soerabaija,* eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer van 700 stuks BALKEN, van SAMARANG, naar CHERIBON.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op de Residentie kantoren te BATAVIA, SAMARANG en SOERABAYA.

SOERABAIJA, 6 *Augustus* 1863. Namens den Resident: *De Secretaris,*

[3607] WEGENER.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 5den September a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van *Soerabaija,* eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer naar TJILATJAP van de ondervolgende HOUTWERKEN, als:

van BOENGA, 103 stuks en
van SAMARANG, 125 stuks.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, 6 *Augustus* 1863. Namens den Resident: *De Secretaris,*

(3608) WEGENER.

Op Vrijdag den 18den September 1863, des voormiddags ten 10 ure, zullen in een der localen van het vendu-departement te BATAVIA in het openbaar worden verkocht: 400 picols Gouvernements KRUIDNAGELEN eerste soort.

De voorwaarden waarop deze verkoop zal plaats hebben, liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentie-kantoren en in de localen van de Handelsvereenigingen te BATAVIA, SAMARANG en SOERABAYA.

Batavia, 28 Julij 1863.

De Directie der Producten en Civiele magazijnen,

[3591] P. C. W. ANEMAET.

(Voor het land.) Met het oog op de verantwoordelijkheid der heeren vendumeesters, acht de ondergeteekende het niet ondienstig, het publiek langs dezen weg, voor zoo veel noodig indachtig te maken aan de navolgende bestaande bepalingen, namelijk, dat in den regel geen crediet bij openbare veilingen door het vendudepartement zal worden verleend:

a. aan vreemdelingen, vooral zeevaarenden, alhier niet woonachtig, zonder dat ten genoege van vendumeesteren, een als solide bekend persoon, ter plaatse aanwezig, voor hen te goed staat.

b. aan zoogenaamde venlugangers, zoo wel christenen als onchristenen, zonder het stellen van behoorlijken borgtogt en wel tot eene bepaalde som.

c. aan gepensioneerden, wachtgelders of die op non-activiteit zijn gesteld, mitsgaders aan hen, welke in activiteit zijn en slechts een geringe maandelijksch tractement genieten, in het geval namelijk, dat hunne solvabiliteit te wenschen overlaat.

d. aan personen in ondergeschikte be... werkzaam ... behoorlijke kwalificatiën ... goeder naam en faam bekende perso... dat hunne solvabiliteit notoir is.

e. aan personen, die voor anderen borg zijn voor anderen hebben gekocht, indien de principale debiteur, in de voldoening zijner schulden mogt achterlijk zijn.

f. aan personen, te dezer plaatse woonachtig en zonder bepaald beroep en die, op het crediet bij de openbare veilingen speculeren om daardoor tijdelijk een bestaan te vinden.

g. aan personen, niet slechts voor den oogenblik achterlijk in de betaling van venduschulden, maar evenzeer aan dezulken die, ofschoon ook hun debet hebbende aangezuiverd echter bekend staan als slechte betalers.

De Resident van Batavia,
Super-Intendent, van het Vendu departement
SCHAAP.

ZITDAGEN

DER

SPAARBANK TE SOERABAYA

IN DE MAAND AUGUSTUS.

Dingsdag den 18 „ (3575)

Subcommissie van Onderwijs.

Schoolkommissarissen over de maand Augustus 1863.

de Heeren J. D. HALEWIJN en
„ „ Ds. A. A. Th. MOUNIER.

Jongens Weezen Inrigting.

Directeuren over de maand Augustus 1863.

De Heer J. L. VAN GENNEP en
„ „ D. A. J. B. DE GRAAF.

GEBOORTEN.

2 Augustus te Soerabaija bevallen van eene *Dochter,* Mevrouw C. H. LAMMERÉE, geboren Wijnmalen.

Eenige kennisgave. [3583]

VENDU-DEPARTEMENT

Publieke Vendutiën.

Op Vrijdag 7 Augustus 1863.

Bij de heeren GEBROEDERS PERRET & Co in de stad van diverse goederen.

Op Zaturdag 8 Augustus 1863.

Geene. (3557)

Op Maandag 10 Augustus 1863.

Bij den officier van gezondheid 3e klasse N. VAN DER STOK, in het militaire Kampement, van meubelaire goederen, wegens vertrek.

Op Dingsdag 11 Augustus 1863.

Bij den chinees OEI AKONG, in de kampoong Kembang Jepoon van diverse goederen.

Op Woensdag 12 Augustus 1863.

Ten sterfhuize van den heer J. P. STOELMAN, op het Marine Etablissement alhier, van meubelaire goederen.

Op Donderdag 13 Augustus 1863.

Bij den heer NICOLAI, aan de Kalimass, van Koper, IJzer en Houtwerken en scheepsbehoeften.

Op Vrijdag 14 Augustus 1863.

Bij den heer D. MOURITS MARTENS, in de stad van diverse goederen.

Op Zaturdag 15 Augustus 1863.

Geene.

(3592)

VENDUTIE

BIJ

GEBRs. PERRET & CO.

Op Vrijdag den 7den Augustus,

Diverse Commissie-Goederen.

(3556)

Op de Vendutie

VAN

GEBR. PERRET & CO,

zullen verkocht worden:

Fransche MODERATEUR-LAMPEN, PENDULES, AMERIKAANSCHE KLOKKEN met WEKKERS, TÊTE-À-TÊTES, fijne HEMDEN, CHITZEN, VESTENGOED, KINDERHOEDEN, SPEELKAARTEN, ALCATIVEN, MANILLA SIGAREN, PORCELEINEN WASCHSTELLEN, DITO KOPJES, VERLAKT KALFSLEDER, SPERMACETI KAARZEN, GEDROOGDE VRUCHTEN, Fransche SIROOP, CHAMPAGNE, Gezouten VLEESCH, MEEL in vaten, FRANSCHE ZIJDE in stukken van 18 ellen, enz. enz. (3595)

Op Vendutie

van Vrijdag 7 dezer,

zullen verkocht worden:

81000 Java Sigaren No. 1

bij Kleine Kavelingen,

(3596) GEBRS. PERRET & CO

NOG ZAL WORDEN VERKOCHT

Eene partij DOLKEN.

[3581] GEBR. PERRET & CO.

Vendutie wegens vertrek.

Op Maandag den 10den Aug.

ten huize van den Officier van gezondheid 3de klasse

N. P. VAN DER STOK,

(Kampement No. 1.)

Van eenen goeden INBOEDEL, als: STOELEN, BANKEN, TAFELS, KASTEN, Eng. HANG- en TAFELLAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, WAPENS, enz. enz.

VOORTS:

Eene goede BENDY met een hardloopend BENDY-PAARD, en een WAGEN met een span goed gedresseerde WAGEN PAARDEN.

(3594)

DE GEANNONCEERDE VENDUTIE

van den ondergeteekende, breeder omschreven in dit blad van 24 Julij, zal plaats hebben op DINGSDAG en WOENSDAG

den 11den en 12den Augustus a. s.

Op deze Vendutie zal nog verkocht worden:

Een Draaibank compleet, een Mallejan zoo goed als nieuw, een Gamelan Pelok met prachtig uitgesneden en zwaar vergulde onder- en hang-stukken, een Revolver-Kanon met elf schoten (zijnde door deszelfs ouderdom een merkwaardig stuk, dat tot bewijs strekt, dat de Revolvers vóór de Amerikaansche uitvinding reeds bestonden), benevens eenige ijzeren en koperen Kanonnen, enz., enz.

☞ Alles dagelijks voor een ieder te bezigtigen.

(3584) A. H. G. VAN ZANTEN.

Op een nader te bepalen dag zal verkocht worden,

de Suikerfabriek Seroenie,

De voorwaarden zullen intijds worden bekend gemaakt.

(3425) MAC LENNAN qq.

HET STOOMSCHIP

Koningin der Nederlanden

Kapt. LEWIS.

Vertrekt naar *Samarang* en *Batavia* op Vrijdag den 7den Augustus a. s.

Adres bij

(3585) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het Nederlandsche barkschip

Johannes Christiaan,

kapt. C. VAN HEEMSTEDE OBELT.

Dit schip biedt door deszelfs inrigting eene bijzonder schoone gelegenheid aan zoowel voor familien als enkele personen, vaart een gepromoveerden Doctor en zal tegen het einde van Augustus de reis aanvaarden via SAMARANG en BATAVIA.

Adres den gezagvoerder in het Marine Hôtel.

De Agenten,

(3564) FRASER EATON & CO.

VOOR PASSAGE

NAAR

NEDERLAND,

Wordt aangeboden, het uitstekend snelzeilend clipper-fregatschip

NOACH,

kapt. Wierickx,

voor den overvoer van passagiers uitnemend ingerigt en voerende eenen geëxamineerden geneesheer.

Vertrek van Batavia begin September.

Adres bij den gezagvoerder in het MARINE HOTEL of bij

de Agenten

[3606] J. F. VAN LEEUWEN & CO.

VOOR PASSAGIERS

NAAR

Nederland

wordt eene uitmuntende gelegenheid aangeboden per

HENDRIKA,

kapitein DE GROOT STIFFRY, vertrekkende medio Augustus van hier regtstreeks naar NEDERLAND.

Nadere informatien bij

De Agenten.

(3572) Mc LENNAN & CO.

Ter bijlading

NAAR

SAMARANG en CHERIBON,

wordt aangeboden het kofschip

CHARLES,

Gezagvoerder H. OVERSLUIJZEN,

om op 7 dezer te vertrekken.

Adres

(3586) Gebrs. VAN DELDEN.

President en Directeuren der Javasche Bank

maken bekend dat, met wijziging van het vigerend Tarief van Provisie, van af 1o Augustus 1863, tot wederopzegging toe, zal berekend worden voor premie van incasseren van Acceptatien, betaalbaar gesteld bij de Agentschappen te *Samarang* en *Soerabaija*, het dezelve in disconto zijn genomen, of ter inning ontvangen:

Voor bedragen van *f* 1000.— of daar boven............ ¼ pCt.

„ „ daar beneden, als vroeger............ ½ „

President en Directeuren voornoemd:

President.

G. HOEVEN.

[3599] *Secretaris.*

Presidenten Directeuren der Javasche Bank, maken bekend, dat, van af 1 Augustus 1863 tot weder opzeggings toe, bij het HOOFD-BUREAU te *Batavia* zoowel als bij de Agentschappen te *Samarang* en *Soerabaija* zal berekend worden.

VOOR DISCONTO 'S JAARS VAN:

A. Particuliere Acceptatien.......... 8 Pct.

B. Wissel Brieven, (gezegelde) getrokken uit eenige plaats in Nederl. Indie, en aangeboden ter woonplaats van den betrokkene 7 „

C. Acceptatiën der verdukantoren te Batavia, Samarang en Soerabaija.................................. 5 „

D. Acceptatiën der vendukantoren in de binnenlanden van Java... 5 „ (Met bijberekening van 3/4 pct. over het bedrag der acceptatie, voor provisie van incasseren en rente verlies bij den retourwissel.)

E. Acceptatiën der vendukantoren op Madura en de Buitenbezittingen. 5 „ (Met bijberekening van 1 pct. over het bedrag der acceptatie, voor provisie van incasseren en rente verlies bij den retourwissel.)

VOOR RENTE 'S JAARS OP:

F. Beleeningen van Specie.......... 5 „

G. Beleeningen van KOPER, TIN en LOOD.......................... 6 „ (Waarvan ter bepaling der waarde, die van de ruwe grondstof wordt aangenomen.)

H. Beleeningen van goederen en effecten.................................. 7 „

President en Directeuren voornoemd,

C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM.

President.

G. HOEVEN,

(3577) *Secretaris*

Photographisch Atelier

van

OLLAND & ZOON,

alle dagen geopend van 8 tot 12 uur.

GATOTTAN in het huis vroeger bewoond door den WelEd. Heer NOSSE. (3488)

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement zullen op een later te bepalen dag bij inschrijving ten kantore van den Agent van de factorij der NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ alhier publiek worden verkocht:

De Huurregten van 2121 bouws woeste gronden gelegen in het district *Rogodjampi*, assistent residentie BANJOEWANGIE loopende tot *ultimo Mei* des jaars 1897, met de daarop staande gebouwen, loodsen enz. enz. en de aanwezige INVENTARIS.

Voor nadere inlichtingen vervoege men zich ten kantore van den agent voornoemd.

(3561)

De ondergeteekende verzoekt de leden der Nederlandsch Indische Maatschappij van Nijverheid en Landbouw, gevestigd in de residentie Soerabaija om zich op den 13 dezer ten huize van den hoofd-ingenieur VAN BAAK te willen vereenigen des avonds om 8 ure.

De President der Maatschappij vd.

(3601) H. DE BRUIJN.

RISICO'S

Tegen Brand en Zeegevaar,

worden aangenomen voor rekening van

Het Brand-Assurantie Genootschap.
De Zee-Assurantie Compagnie.
De tweede Zee-Assurantie Compagnie.
De Zee-Verzekering-Maatschappij. „Batavus."

Ten Kantoor van

SOERABAYA B. KOPERSMIT & CO

Julij 1863. (3444)

Phoenix Fire Office.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **WOON-** en **PAKHUIZEN, MEUBELEN, KOOPMANSGOEDEREN,** enz., zoomede op **SUIKER-, KOFFIJ-** en **THÉE-ÉTABLISSEMENTEN,** tegen de volgende

Op gebouwen ... gedekt, gelegen in de steden, zoomede op goederen in dezelve. . . . 1°/. 's jaar

Op gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . . . ½°/. 's jaar

Suiker- en Koffij-Etablissementen,

Gebouwen van **Steen** met **Pannen** gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig . . . . 3/4°/. 's jaar

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1°/. 's jaar

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½°/. 's jaar

Op Schepen, liggende op Reeden. 1°/. 's jaar

E. MOORMANN & Co; *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co; te *Samarang.*
P. KERVEL & Co; te *Soerabaija.*

(3161)

PER TELANAK

ONTVANGEN.

Vaatjes PEKEL WORST.
Do. DO. SAUCIJSSEN.

à Contant te verkrijgen à *f* 8.— per vaatje Voor de deugdelijkheid wordt ingestaan.

(3600) Bij H. J. TWEEHUIJS.

Ontvangen

PUIKE BOTER.
Z. M., LEIDSCHE en Zw. KAAS.
SAUCIJS DE BOLOGNE.
VLEESCH en GROENTEN in blik.

(3604) *KULLER.*

TE HUUR

tegen 1sten September.

EEN HUIS

in de stad bewoond door en te bevragen

(3602) bij J. H. LUERSSEN.

NORTHERN Insurance Company.

gevestigd te LONDON.

Brand- en Levensverzekering.

De ondergeteekenden, agenten, gaan steeds voort met het **sluiten van Polissen en Assurantie**, op de meest billijke en voordeelige voorwaarden, op WOONHUIZEN met het daarin aanwezige AMEUBLEMENT, PAKHUIZEN-GOEDEREN, KOFFIJ-, THEE- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN.

(1749) B. J. VAN ECK & CO.

De ondergeteekenden agenten voor de

Oost Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij,

zijn gemagtigd om voor rekening dier Maatschappij direct te verzekeren tegen Zee- en brandrisico's,

(1398) J. F van LEEUWEN & Co.

TE KOOP

Op billijke voorwaarden, eene

WAGEN-VERHUURDERIJ.

Te bevragen bij den uitgever dezer.

(3593)

à CONTANT

TE KOOP

5000 voet IJZEREN BLIKSEMAFLEIDERS met vergulde punten berekend op ca. 48 voet distantie, benevens verbindings SCHROEVEN en OOGSPIJKERS voor de bevestiging in de nok van 't dak, alles te zamen ad 50 cent de voet.

Te bevragen bij

(3587) HAYE & VAN MARLE

Etablissement Groedo.

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

(1964) ZANTHUIS & CO

Ontvangen

Bij den Chinees

HO KAU

TE KEMBANG DJEPOON.

als:

COGNAC No. 1 en No. 2. HAANTJES BIER RENDORP, HAANTJES BIER BROEKSMIT, LANS BIER, Hollandsch BIER, groen merk, DRY MADERA, ROODE WIJN B. v. LEEUWEN, MEDOC, CHERY CORDIAL, CHAMPAGNE, RHIJNWIJN, PORTWIJN, GENEVER **AVH** DITO **VDWC.** en DITO **JFB.** AZIJN, SLAOLIE, CASTOR OLIE, EAU DE COLOGNE merk **H & S.** HAMMEN, PÉTIT POIS, SARDIJNTJES, MANILA SIGAREN, GELEI verschillende soorten, SAUCIJS de BOLOGNE, PEPERMUNT, BESCHUIT, KOUZEN groot en klein, ZAKDOEKEN in soorten, SPIEGELS, TOILET, STOLPEN, onder en boven BALLONS, STAANDE LAMPEN, WASCH TAFELS, PISPOTTEN, JAPANSCHE WATERKRUIKEN, SERVIESEN, DRANKZETJES, THEE SERVIESEN in soorten, WAGEN LANTARENS en GLASWERKEN, GLASPANNEN, WATERGLAZEN, CHAMPAGNE GLAZEN, BOTER POT, BITTER GLAZEN, LAMPDEKSELS, MOSTARD, AGATEN, PIJPEN, VUURSLAGEN, KETELS Groot en klein, PANNEN, SARONG BATIK en PLEKAT enz. JAPANSCHE SOYA, KAASDEKSELS, DASSEN in soorten, SIGARENKOKERS, BORSTELS in soorten, PARASOLS, LEPELS en VORKEN, JAPANSCHE PRESENTEERBLADEN, BLIKWERKEN, ROSKAMMEN, VERF in soorten, ESTRAMIEN, SPERMACETIE KAARZEN in soorten, AMANDELS, ZEEGEWAS, FRANJES, THEE BOENPO, HOEDEN in soorten, SAJET, SAJET KOUZEN, SPEELKAARTEN met VERGULDE RANDEN, NAAIDOOZEN, ZEEP, VANILLE, KAAS, BOTER, FLUWEEL, ZIJDE STOFFEN, ZIJDEN LINT, PAARDEN KETTINGS, CRINOLINES in soorten, GLASBORDEN, MESKASTEN, ZWEEPEN in soorten, REGEN SCHOENEN in soorten.

(3552)

PUIKE

Manilla Sigaren No. 2.

1861

CORTADOS.

à Contant ad *f* 68.— per 1000.

(3562) LE BOY & CO.

TE BEKOMEN

BIJ

RUDOLPH KOK & CO,

alhier vervaardigde

Verduurzaamde Levensmiddelen, in blik

ALS:

DIVERSE VLEESCHSPIJZEN.
BOUILLON
DIVERSE GROENTENS.

ALS MEDE:

HUTSPOT.

(3597)

Wegens uitverkoop tegen billijke

prijzen à Contant

te verkrijgen.

WITTE SATIJN, ROSE SATIJN, ZWARTE SATIJN, WITTE TARLATAN, BLAAUWE TARLATAN, ROSE TARLATAN, PAILLE, ZWART MOIREE, WIT MOIRÉE, ZWARTE ZIJDE, WITTE VOERING ZIJDE, ROSE VOERING, GROENE VOERING, ROODE VOERING, BARÈGES, WIT MOUSSELINE. ZWART MOUSSELING, WITTE BLONDEN, ZWARTE BLONDEE, DAMES ZIJDE HOEDEN, DAMES RONDE HOEDEN, BLOEMEN, BRUIDSLUIJERS, WITTE effen en gebl. TULE, ZWARTE effen en gebl. TULE, COIFFURES, HAARNETTEN, CRINOLINES met 40 VEREN, GARNITURES voor JAPONNEN, ZIJDEN LINTEN, FLUWEELEN LINTEN, BATISTEN ZAKDOEKEN, GEBORD, ZAKDOEKEN, GEBORD STROOKEN, ENTREDEUX, DAMES KOUSEN, KINDER KOUSEN, HEEREN SOKKEN, HEEREN WOLLEN ONDERBROEKEN, HEEREN WOLLEN ONDERHEMDEN, DAMES WOLLEN ONDERHEMDEN, WOL, ESTRAMIEN, KRAAGJES, ZIJDE HANDSCHOENEN, GLACE HANDSCHOENEN, SPEELGOED, BORDUURZIJDE, PATRONEN enz. enz.

bij

(3271) M. KOOSE.

Hotel des Pays Bas.

Verders nog voorhanden.

Europesche steenen POTTEN en PANNEN ZEEMLEDER en SPONSEN, VINGERGLAZEN. Groote KOPPEN en SCHOTELS.

Pas Ontvangen

VAN

BUSHIRE

Eene partij puik' puike

Tarwe

Verkrijgbaar in de BROODBAKKERIJ van

E. HUWAE,

alwaar tevens te verkrijgen zijn

BROOD.
BESCHUIT.
en
ANDER GEBAK.

van zeer goede hoedanigheid.

(3598)

ONTVANGEN

per Nederlandsch schip *NOACH,*

kapt. WIERIKX.

PUIK PUIKE BOTER.
Z. M. KAAS ½, ½, ¼.
LEIDSCHE „ „ „

(3603) bij L. W. VAN DER ZWAAN.

Voortdurend Verkrijgbaar

IN TOKO BOOMSTRAAT,

à Contant,

Holloway Pillen en Zalf.

Doosjes PILLEN à *f* 1.— 3.— *f* 5.—
Potjes ZALF à „ 1.— 3.— „ 5.—

J. J. van den MUIJSENBERG.

(1756)

BENOEMINGEN, BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT.

Van den 1sten Augustus no. 61.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderwijzer aan de Gouvernements eerste lagere school te Amboina, A. Cupaerus.

BENOEMD:

Tot auditeur-militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de griffier bij den omgaande regter in de eerste afdeeling, mr. W. de Gelder.

Tot adsistent-resident van Mandheling en Ankola (Sumatra's Westkust), de adsistent-resident van Ajer Bangis en Rau, F. Schenck.

Tot adsistent-resident van Ajer Bangis en Rau [Sumatra's Westkust,] de kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust A. F. In'tveld.

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR TER SUMATRA'S WESTKUST.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse S. Stibbe Lzn.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse W. Brans.

Tot binnen-regent en binnen-regentes van het roomsch-katholijk weeshuis te Samarang, J. H. Schaeken, en zijne huisvrouw J. M. A. Schaeken, geboren Ariaans.

VERGUND:

De uitoefening van het beroep van landmeter aan P. van Dijk, ingenieur der tweede klasse voor de mijnen in Nederlandsch-Indië.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de ridmeester bij het regiment Oost-Indische kavallerie F. M. Koning, zijnde hem tevens verleend de titulaire-rang van majoor.

BEVORDERD:

BIJ HET REGIMENT OOST-INDISCHE KAVALERIE.

Tot luitenantkolonel, de majoor L. A. Abbink,

Tot majoors, de ridmeesters G. F. Tolsma, adjudant van Z. M. den Koning en P. C. van der Willigen.

GOEDGEKEURD:

DAT DOOR HET MILITAIR DEPARTEMENT.

IS GEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo, de officier van gezondheid der derde klasse F. de Boer, onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 10de bataillon, de kapitein O. A. Koocken;

Bij het 14de bataillon, de eerste luitenant H. J. van Dobben; beiden onlangs uit Nederland van verlof teruggekeerd;

Bij het 16de bataillon, de tweede luitenant J. Arnoldij;

Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de tweede luitenants J. F. L. Schneider en H. Wilkens; allen onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Als onder-intendant der tweede klasse, de kapitein-kwartiermeester J. P. H. de Lassasie.

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant J. H. van den Broek, van het 4de bataillon;

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenants H. C. Eenhuizen en J. C. B. Stegman, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java en van het 1ste bataillon;

Bij het 6de bataillon, de eerste luitenant W. O. de Bruijn, van het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo;

Bij het 7de bataillon, de kapitein A. H. Schade van Westrum, van het 9de bataillon;

Bij het 8ste bataillon de kapitein L. J. F. A. de Lassasie, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java;

Bij het 13de bataillon, de tweede luitenant M. A. Thieme, van het 16de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant J. E. B. ter Berk, van het 8ste bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de eerste luitenant A. P. Soetens, van het 15de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, de eerste luitenant H. E. L. Prins, van het 6de bataillon.

NEDERLANDSCH-INDIE

SOERABAYA 6 Augustus 1863.

Telegram.

JAVASCHE COURANT,

van den 1sten Augustus 1863.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den secretaris der residentie Tagal, J. H. Koelman.

Aan den eersten luitenant der Genie en sappeurs W. J. C. L. van Polanen Petel, en

Aan den tweeden luitenant der infanterie, F. A. Hekmeijer.

ONTSLAGEN:

Eervol uit Z. M. militaire dienst de eerste luitenant der infanterie, P. A. van Goor.

BENOEMD:

Tot adjudant bij den militairen kommandant te Willem I de eerste luitenant der infanterie F. C. L. Reuling.

Opgave van de politie

omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

voor Aankomst.

R. van Eldik, van Ngawie. P. A. Mehlbaum, van Modjokerto.

voor Vertrek.

A. P. Gerrit, naar Probolingo.

Aangekomen Passagiers.

Hotel de Pays Bas.

Van der Moore en Zoon, Mehlbaum van Modjokerto.

Marine Hotel.

Tjokro Negoro, Regent van Sidhoarjo. Tjokro Prodjo, Bekkel van Sidhoarjo.

BATAVIA. — In den avond van den 28sten Julij jl. arriveerde alhier ter reede Z. M. schroefstoomschip der 1ste klasse Djambi, onder bevel van den kapitein luitenant-ter-zee P. A. van Rees.

Den 11den December des vorigen jaars vertrok de Djambi uit het Nieuwediep en moest al dadelijk ten gevolge van zwaar stormweder te Portsmouth binnen loopen om de verkregene schade te herstellen. Den 15den Januarij jl. vertrok genoemd stoomschip van daar en kwam na eene zeer korte reis van 28 en een halve dag, den 14den Februarij te Rio Janeiro ten anker, welke plaats den 21sten Februarij weder verlaten werd, waarna men na een reis van 44 dagen te St. George Sound in Australië arriveerde.

In Australië zijn successivelijk aangedaan St. George Sound, Port Adelaide, Melbourne en Sidney. Op bijzonder eervolle en hartelijke wijze is de Djambi in die verschillende havens ontvangen. Zoowel hooge, als lagere autoriteiten en partikulieren hebben zich beijverd om de Nederlandsche vlag alle eer aan te doen.

Den 20sten Junij jl. werd het anker geligt en zette men van Port Jackson Sidney regtstreeks koers naar Java. De weg werd genomen door de zoogenaamde binnen-passage naar Straat Torres en verder door Straat Alas, waarna de reis zonder verdere wederwaardigheden ten einde is gebragt.

Behoudens eene enkele uitzondering was de gezondheidstoestand van het état major en de equipage van de Djambi, die bemand is met 228 koppen, allezinds voldoende.

BUITENZORG. — Op Zaturdag avond 25 Julij zijn door menigvuldige regens, gepaard aan zeer zwaar onweder, de rivieren Tjidani en Pekantjilan zoo buitengewoon hoog gestegen, dat door den hevigen bandjir eenige huizen, schuren, paarden en boomen met den stroom zijn medegevoerd, en eenige bruggen zijn weggeslagen, terwijl een gedeelte van den weg, genaamd Batoe-Toelis is ingestort.

Gedurende eenigen tijd was het water zoo hoog, dat eenige huizen in de kampong Empang onder water stonden; gelukkig zakte het water spoedig, waardoor minder onheilen zijn te weeg gebragt, dan aanvankelijk verwacht werden. Gelukkig zijn geene menschenlevens hierbij te betreuren geweest.

Met het herstellen der aangebragte schade heeft men onmiddelijk een aanvang gemaakt.

TUNIS.

Het kustland van Tunis is rijk, bevolkt en goed bebouwd; tusschen Algiers (eene provincie van Constantine) en het gebied van Tripolie gelegen, bezit het drie havens op de oostelijke kust, in de golf van Gabes, namelijk Afrika Gabes en Hammamilt. Aan de noordelijke kust bevindt zich die van la Goulette, in de geschiedenis beroemd en belangrijk, aangezien men daar de scheepstimmerwerven, magazijnen en het voornaamste maritieme etablissement van Tunis aantreft; deze haven ligt aan den ingang van het meer van Tunis, waaraan de stad van dien naam ligt; de haven dier stad is goed, de vestingwerken belangrijk en de bevolking bestaat uit meer dan 120,000 inwoners. Eene andere haven aan deze kust is de Porto-Farina aan den mond van den Aledjerdach, eene rivier, die het gebied van Tunis van Algerie afscheidt. Byverta en Taboros, een klein eiland tusschen Algiers en Tunis, grenspunt in zee, zijn de overige havens.

De geheele oppervlakte van den staat, die in de lengte van het noorden naar het zuiden een tamelijk regelmatigen parallelogram vormt, is 1370 vierkante mijlen, met eene bevolking van 2500,000 zielen, benevens een leger van 20,000 man, waarvan een groot gedeelte door de officieren van het Fransche leger onderrigt en gedisciplineerd is.

De bey Mohammed-el-Sadok is een waarlijk verlicht vorst, die zijn rijk tot eene belangrijke positie heeft opgevoerd. Het grondgebied, waaruit Tunis bestaat, had vroeger het lot ondergaan van Karthago en was ingelijfd in eene der provinciën van het Romeinsche rijk; het werd achtereenvolgens veroverd door de Vandalen, het Westersche rijk en de Arabieren, daarna door de Zeiriten en de Almohaden; in 1534 maakte de zeeroover Barberousse er zich meester van, in het volgende jaar echter ontnam Karel V het hem, maar weinige jaren daarna veroverde Occhiali het op de Spanjaarden en Sinan Pacha maakte het bepaald cijnsbaar aan de Verheven Porte. Sedert dien tijd gedenkwaardig door menigvuldige worstelingen en oorlogen, werd Tunis geregeerd door erf-beys, als volstrekte souvereins, maar die hunne erkenning te Constantinopel moesten verkrijgen: de opperheerschappij van de Porte werd echter nooit dan in naam uitgeoefend.

De gebeurtenissen van later tijd hebben de onafhankelijke souvereiniteit van den bey van Tunis volkomen bevestigd. In 1860, toen de keizer van Frankrijk Algerie doorreisde, werd de bey verzocht te Algiers te komen; keizer Napoleon bragt hem opelijk een toast toe, die de grootste uitwerking op de inlandsche bevolking te weeg bragt: „Ik kreng een toast aan den bey van Tunis, mijn waarden en edelen bondgenoot, ik hoop dat hij steeds een goed nabuur zal zijn en van mijne zijde verheug ik mij in het geluk van zijn volk". Daarenboven werd de bey gedurende de drie dagen, die hij aan het hof doorbragt, behandeld als een souverein en ontving van den keizer het grootkruis van het legioen van eer. Drie maanden later verklaarde de bey zich openlijk voor een volkomen onafhankelijken vorst, door aan zijne onderdanen eene grondwet te geven; men kan aannemen dat zijn bezoek te Algiers niet vreemd aan dit besluit was. Het is een zeer belangrijk document, dat voldoende zou zijn Mohammed-el-Sadok eene hooge positie toe te kennen.

De constitutie van Tunis verdient de aandacht van de staatsmannen van het vasteland, daar zij geoctrooijeerd is door een vorst, die slechts zijne inzigten gevolgt heeft en geen voorbijgaand vooroordeel of vreemde pressie tot oorspong heeft; zij opent voor Tunis eene groote toekomst en eene plaats verre boven Turkije, want sedert 1860 kan men zien, dat deze constitutie niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk goed was. Mohammed-el-Sadok verzuimt geene gelegenheid deel te nemen aan de groote Europesche gebeurtenissen; bij heeft bij de legers in de Krim eene divisie toegevoegd; hij schonk 10,000 piasters aan de ongelukkige Christenen in Syrië; hij heeft in zijne hoofdstad een gemeenteraad ingesteld en bij zijne landsdrukkerij wordt een officieel blad van Tunis *l' Erraid el-Tounsy* gedrukt; voorts heeft hij door eene telegraphische lijn Tunis, Constantine in Algiers doen verbinden. Hij liet wegen aanleggen, vuurbakens, veiligheidshavens, een tuighuis en eene kanongieterij daarstellen; weldra zal eene nieuwe organisatie van eene geregelde dienst der posten en couriers worden afgekondigd; hij begunstigt de geleerden en wetenschappelijke onderzoekingen; hij is in een woord een voorbeeld van een verlicht vorst die zijn land lief heeft.

Zulk een stand van zaken is wel waard meer bekend te worden. Den 23sten April 1861 werd eene algeheele hervorming te Tunis tot stand gebragt. Mohammed-el-Sadok, het werk van zijn voorganger voortzettende, gaf aan zijn volk eene vrijzinnige constitutie. Terzelfder tijd kondigde het *Staatkundig en Administratief Welboek* de gelijkheid voor de wet, de persoonlijke vrijheid, de vrijheid van geweten, de handelsvrijheid af; riep eene vergadering van zestig leden bijeen, met de attributen bekleed, welke in Frankrijk de senaat, de raad van state, het hof van cassatie en de rekenkamer in zich vereenigen; schafte de heerendiensten af en gaf daarvoor de evenredige belasting en de conscriptie in de plaats.

De vreemde onderdanen, in het koningrijk gevestigd, verkregen dezelfde regten als de inboorlingen.

Men moet het erkennen, alle Europesche en Christelijke staten zijn niet op gelijke wijze begunstigd; alle vorsten hebben dien verstandigen moed niet, om een volk tot de rede, de regtvaardigheid, de vrijheid op te wekken.

De Franschen hebben in de laatste jaren bijzonder hunne aandacht op Tunis gevestigd. Menige historische herinnering verbindt ook de beide landen. Er waren bijna zes eeuwen verloopen sedert 1270, toen Karel X op het denkbeeld kwam een monument te doen oprigten ter nagedachtenis van zijn doorluchtigen bloedverwant, den heiligen Lodewijk, daar overleden; Lodewijk Philip bragt dit vrome werk tot stand en in 1841 werd het monument gebouwd in de kom van het kamp der Christenen op den top van kaap Dido, waar zij eertijds gelegerd zijn geweest. Het is een gothiek moorsch achthoekig gebouw van gehakte steen, met een koepel of rond dak, waarheen eene overdekte gaanderij van eenige treden leidt. Het inwendige is praahtig, de vensters bestaan uit gekleurde glazen; het altaar is vervaardigd door een inlandsche beeldhouwer; daar achter ziet men het standbeeld van den heiligen koning in Pyreneesch marmer.

De geheele Europesche pers heeft hulde gebragt aan de verdiensten van den bey van Tunis en een tal bladen, in de voornaamste staten, heeft er sedert een paar jaar op aangedrongen, dat de suzereiniteit van de Porte over Tunis, die inderdaad slechts in naam bestaat, ophoude, opdat de staatkundige positie van Tunis voor goed bevestigd zij en het groote ontwikkelingswerk aldaar op geenerlei wijze meer belemmerd zou kunnen worden. Tunis wag wijzen op het voorbeeld der Donauvorstendommen en daarom hebben de Fransche bladen herhaaldelijk het denkbeeld aangegeven, dat eene manifestatie van de bevolking Mohammed-el-Sadok tot onafhankelijk vorst behoorde te verklaren, hetgeen aan de Europesche mogendheden, door wie die onafhankelijkheid van Tunis meestal reeds feitelijk erkend is door de toelating van diplomatieke en consulaire agenten, de gelegenheid zou geven, op formele wijze den vorst te erkennen, die de beschaving in Afrika zoo krachtig in de hand werkt.

Tweede kamer der staten Generaal.

Debatten over het consignatiestelsel van Java producten,

(Vierde vervolg.)

De heer **Hofman**: Een enkel woord, Mijnheer de Voorzitter. In heb mij volstrekt niet gevleid de beide vorige sprekers tot mijn stelsel over te halen; echter moet ik een ander punt van den geachten laatsten spreker releveren, daar hij mij geheel verkeerd verstaan heeft:

Hij beweerde dat ik zou gezegd hebben dat wanneer de producten van Java met vreemde schepen hier werden aangebragt, de vreemdeling dan meester zou zijn van onze markt hier te lande. Die spreker heeft het door mij gezegde glad omgekeerd; dit heb ik gezegd: wanneer onze koopvaardijvloot te gronde zal zijn gegaan, dan zal de vreemdeling meester zijn van de markt *niet hier, maar op Java*.

De heer **Schimmelpeninck**: Mijnheer de Voorzitter, ik wenschte bij de discussie der paragraphen na de algemeene beschouwingen in geene bijzonderheden te treden, doch door een der geachte vorige sprekers zijn een paar opmerkingen gemaakt, die ik van mijne zijde niet onbeantwoord meen te mogen laten.

In de eerste plaats betwistte die geachte spreker, de afgevaardigde uit Dordrecht, de voordeelen van den verkoop van de koloniale stapelproducten in Nederland voor de schatkist, en in de tweede plaats werden door hem de nadeelen beproken, die de opheffing van het consignatiestelsel zou veroorzaken. In de tegenspraak dezer beide beweringen zal ik trachten zoo kort mogelijk te zijn.

De finantiele voordeelen van de verkoop in Nederland, meent de geachte spreker, bestaan niet meer; de laatste verkoopingen op Java zijn zeer voordeelig geweest, en hebben hoogere prijzen opgeleverd dan hier te lande zou verkregen zijn, hiermede zoude het pleit beslist zijn; maar is dit werkelijk zoo? Ik laat thans al de directe voordeelen van den verkoop hier te lande buiten rekening, en wil ook zelfs niet onderzoeken, of werkelijk die hoogere prijzen ditmaal een hooger suiver bedrag in de schatkist deden vloeijen dan het geval zoude geweest

zijn indien de producten in Nederland verkocht waren; ik vraag slechts, of niet zeer bijzondere omstandigheden juist ditmaal aanleiding gegeven hebben tot die hoogere prijzen? Kan daartoe niet hebben bijgedragen de toestand, waarin vele suikerfabrikanten verkeerden? Wij weten toch dat, ten einde in hunne te min productie te voorzien, door velen à tout prix heeft moeten gekocht worden, zoodat zelfs tot ƒ 16 besteed werd.

Daarom herhaal ik in de eerste plaats de vraag: hebben niet bijzondere omstandigheden bijgedragen tot die buitengewone opbrengst? En in de tweede plaats: kan men een verkoop, zoo als nu op Java plaats vindt, vergelijken met hetgeen zou plaats hebben wanneer de geheele markt naar Java wierd verplaatst; kan men den verkoop van een paar honderd pikols vergelijken met dien, wanneer die hoeveelheid met een millioen pikols wierd vermeerderd? Ja, zegt men, gij moet rekenen op de uitbreiding van het débouché in Indie zelf. Maar kan daarop met grond gerekend worden? Naar het mij voorkomt, neen. Immers mag men bij de berekening wel zeer voorzigtig zijn. Waarheen toch wil men dit débouché zoeken? Volgens hetgeen de geachte spreker bij eene vorige gelegenheid zeide, heeft hij voornamelijk het oog op Australie. Maar kan men verwachten dat Australie onze suiker; waarop het voornamelijk zoude aankomen, in zoo groote mate gebruiken zal, dat onze Javaansche markt daarheen een voldoenden uitweg vinden zal? Men bedenke dat Australie een geheel andere soort van suiker gebruikt dan die welke in onze kolonien geproduceerd wordt en niet zal geproduceerd worden, omdat het in het nadeel der fabriekanten zou zijn; ik bedoel de *bruine Moscovados*. Die suiker wordt uit Manilla en Mauritius getrokken; ze is goedkooper dan de onze en men is daaraan in Australie gewoon. Ik geloof dan ook, dat het debiet onzer stapel-producten tot consumtie beoosten de Kaap zeer gering zal zijn opgeheven, naar eene tweede markt zoo als de geachte spreker dit heeft genoemd, maar waarom? omdat de kooper kans zal zien om de producten duurder in Europa te verkoopen dan hij die op Java inkocht, omdat hij kans ziet betere prijzen in Europa dan op Java te maken, en die kans nu zal het Gouvernement bij verkoop op Java grootendeels prijs geven aan vreemde speculanten, die in de plaats der Nederlandsche schatkist daarvan zullen profiteren. Het door den geachte spreker aangevoerde bewijst derhalve mijns inziens geenziens dat de schatkist, door de opheffing van het consignatiestelsel, niet benadeeld zou worden.

En nu wat het beweren betreft dat de Nederlandsche handel en scheepvaart door de opheffing van het stelsel niet zouden lijden, daar toch de markt in Nederland zoude bewaard worden. De geachte spreker zegt dat nu een groot gedeelte van het beschikbare product naar de tweede markt in Nederland wordt overgevoerd. Ik geef dit toe, maar ik vraag, of dit niet geheel en al zamenhangt met het consignatiestelsel, in zooverre het een gevolg is van de beschermende regten, van de zoogenaamde differentie regten. Worden nu niet juist die producten welke gekocht worden door een vreemden kooper, naar Nederland verscheept, om te kunnen profiteren van het beschermend regt, en zoude dat niet met of immers ten gevolge van de opheffing van het consignatiestelsel geheel ophouden? Ik vrees het en geloof daarom dat de geruststelling, die de geachte spreker wil afleiden uit de omstandigheid dat men thans ook veelal de beschikbare producten naar Nederland verzendt, niet zeer gegrond is. Ten betooge dat de differentiele regten zonder het consignatiestelsel spoedig zouden moeten vervallen, moet ik nog een oogenblik op het politieke voordeel wijzen aan dat stelsel verbonden. Niet alleen toch oefenen wij door onze koloniale markt in Europa eene industriele kracht uit verre buiten verhouding van ons gering grondgebied of van ons 3 milioenental, maar daarenboven geeft het consignatiestelsel ook op Java onze Regering groote kracht en zoude door de afschaffing van het stelsel een groot deel van onzen invloed verloren gaan. De invloed van vreemden zou er door de vestiging van vele vreemde kooplieden vermeerderen, wij zouden weldra aan de pressie van buiten tot afschaffing der differentiele regten geen wederstand kunnen bieden en wij zouden dat beschermend stelsel niet in stand kunnen houden, wat toch volstrekt noodig is om de koloniale markt in Nederland gevestigd te doen blijven.

Hiermede meen ik de beide bemerkingen van den geachten spreker uit Dordrecht te hebben wederlegd. Ik zal na het door anderen gesprokene niet meer zeggen. Ik geloof dat op overtuigende gronden het wenschelijke in het belang der schatkist zoowel als van handel, scheepvaart en nijverheid, en van het behoud van het consignatiestel is aangetoond.

De heer **Mijer**: Het komt mij voor dat de laatste spreker de heer Schimmelpenninkj zich geheel geplaatst heeft op het ware nationale standpunt waarop men zich plaatsen moet, wanneer men in eene beoordeeling treedt van de waarde van het consignatiestelsel. Ik geloof dat het stelsel, hetwelk de Nederlandsche schatkist tegen mogelijke commercicle verliezen vrijwaart, maar de aan 's lands ingezetenen thans verzekerde voordeelen voor het grootste gedeelte in vreemde handen zou doen vloeijen, niet moet verkozen worden boven een, dat aan de billijke eischen van eigen scheepvaart en handel voldoet.

Ik heb meermalen bij vorige gelegenheden mijn gevoelen ontwikkeld omtrent de waarde van het consignatiestelsel. Ik heb mijne ingenomenheid met dat stelsel onbeschroomd uitgedrukt, zoowel voor het stelsel op zich zelf, als in verband met het cultuurstelsel, want het een is onafscheidelijk verbonden aan het ander. Wil men het consignatiestelsel niet behouden, dan zal ook het cultuurstelsel zijne waarde verliezen; want zoo men door dat stelsel op Java producten teelt voor de Europesche markt, welke voor een groot deel vloeijen naar vreemde havens, dan moet de waarde van het cultuurstelsel aanmerkelijk dalen.

Mijne ingenomenheid gaat zoo ver niet, dat ik het consignatiestelsel zoo willen behouden met al zijne gebreken. Een gebrek noem ik bijv., indien de kosten van overvoer en verkoop zoude blijken te hoog en voor verdere vermindering vatbaar te zijn. Te dien aanzien wensch ik dat de verbeteringen aangebragt worden, waarvoor het stelsel vatbaar is. Ik erken dat ook soms het consignatiestelsel nadeelen kan opleveren; bijv. bij eene aanzienlijke daling van den prijs van de suiker in Europa, want dan is het mogelijk dat het Gouvernement eenige tonnen gouds zou verliezen aan uitgaande regten; dit zou echter eene uitzondering zijn.

De geachte spreker uit Dordrecht heeft te regt opgemerkt, dat sedert 1856 of 1857 jaarlijks magtiging verleend is aan het Indisch Bestuur om eene zekere hoeveelheid suiker in Indie te verkoopen, maar dat kan plaats hebben zonder dat de grondslagen van het stelsel geschokt worden. Dit had dan ook plaats vooral in het belang van het Gouvernement. Daardoor wordt in een deel van het te kort in Indie voorzien, zonder dat het hoofdbeginsel, dat in het consignatiestelsel gevestigd is verzwakt wordt.

Die afgevaardigde heeft gezegd, dat nu reeds een groot gedeelte der suiker, die op Java verkocht wordt, toch op de Nederlandsche markt komt. De oorzaak van dit verschijnsel is, dunkt mij, zeer juist door den vorigen geachten spreker uiteengezet. Wanneer echter de omstandigheden geheel veranderen, dan zou het de vraag zijn, of die groote hoeveelheid suiker den weg naar de groote koloniaale markt in Nederland zou blijven nemen.

Men heeft gewezen op de groote voordeelen, die de verkoop van kololiaale producten in Indie zelf aan de schatkist opbrengen zou. Ik wil, wat dat punt betreft, herinneren een zeer merkwaardig gezegde van den heer Van den Bosch, als Minister van kolonien, dus van den man, die het meest heeft bijgedragen om de verhouding tusschen de Nederlandsche Handelmaatschappij en de Regering op de bestaande grondslagen te vestigen. In December 1839 zeide hij in deze kamer: „Laat aan Indie den verkoop zijner producten en het zal milioen schats jaarlijks opleggen. Dat op deze wijze Indie zich verschaffen kan, wat het behoeft, is ontegensprekelijk. Dan — ik beroep mij op de kooplieden hier tegenwoordig en die onzer handelssteden in het algemeen, van welken invloed zoo iets worden moet op ons commercieel belang. Ik beroep mij op het gezond verstand, welk een invloed zulks moet uitoefenen op ons finantieel belang en ons nationaal crediet.„

Ik achtte het niet ongepast die merkwaardige woorden, die zooveel waarheid bevatten, in den tijd, dien wij beleven, in herinnering te brengen.

Bij eene vorige gelegenheid is hier gesproken over de onhoudbaarheid van een stelsel van monopolie en uitsluiting tegenover de de groote mogenheden, wier wangunst en jaloezy daardoor zou zijn en duurzaam worden opgewekt. Ik geloof dat wij voornamelijk hebben toe te zien op hetgeen onze nationale belangen medebrengen en onze niet behoeven te schikken naar de wenschen en belangen van vreemde mogendheden. Ons stelsel moge de jaloezy van Engeland opwekken en ons blootstellen aan laster en verguizing in Engelsche bladen; maar dat moeten wij ons getroosten, en dat is daarenboven altoos het lot van Nederland geweest. Ik wijs u op de belangrijke rede, in de vergadering dezer Kamer van 1834 op 1835 door den heer J. van Alphen gehouden, waarin de volgende zinsnede voorkomt: „Zoolang wij in het beheer onzer kolonien belasterd worden, ging het ons wel; dat beheer was met al zijne gebreken echt vredelievend, gematigd en menschkundig: toen wij gepresen werden, gingen wij achteruit; debiet van katoenen zat op den bodem van die loftuitingen; zoodra dat debiet beperkt werd, kolonisatie maar eenigzins geregeld werd, verhief zich de laster welsprekender dan ooit; en nu, nu de diepe wonden van een verongelukt liberalisme van vreemde afgunst geheeld zijn en wij weêr vooruitgaan, nu zal smadelijke veroordeeling voorzeker niet achterblijven.„

Wij ondervinden het nog dagelijks.

Het verkoopen van stapelproducten in Indie beveelt zich zeker niet aan door besparing van kosten. Want wat is eigenlijk besparing van onkosten? Het is vermeerdering van netto provenu. Nu is het onzeker, of zulk eene groote massa van producten als die van het Gouvernement, in Indie verkocht, bij doorslag een even voordeelig rendement (netto) zal opbrengen, als bij verkoop in Nederland. Het Indisch batig slot, plus de remises voor delegatien en andere uitgaven hier te lande voor Indie gedaan, zal naar mijne overtuiging altoos het best door producten geremitteerd worden. Verkoopt men de producten in Indie, dan moet men per wissel of in specie remitteren, en dan volgt daaruit noodwendig, dat de verkoop van producten *geïsoleerde* geen *gecombineerde*, speculatien zullen zijn; in welk geval de prijzen op Java zeer laag zullen wezen.

Ik eindig mijne rede met het uitdrukken van de overtuiging, dat de Minister in deze zaak zal te werk gaan niet alleen met voorzigtigheid, maar ook met het oog op de erkende nationale belangen, die verbonden zijn aan het behoud van het consignatiestelsel. De Minister is, blijkens zijne Memorie van Beantwoording, overtuigd, dat men de doelmatigheid van verkoop van producten in Nederlandsch Indie onder gewone omstandigheden meer en meer zal inzien; maar ik geef hem toch in overweging, dat hij in deze geen stap doe zonder den toestand van het oogenblik in acht te nemen. Ik hoop, dat de Minister getrouw zal zijn aan hetgeen hij daaromtrent verklaard heeft, en vind daartoe aanleiding in hetgeen ik over dit aangelegen punt gezegd heb.

(Wordt vervolgd)

SCHEEPSBERIGTEN.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug. 5	Ned. Ind.	Kotter	Krabbe.	Mardam.	Pasceroean.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	Kapt. t/z. J. J. v. d. Moore.	...	...
„	Stooms.	Bromo.	.....	K. L. t/z. B. M. J. Brut. Riviere.	...	...
„	„	Etna.	.....	L. t/z 1 kl. B. D. van Troijen.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
„	„	Kapoeas.	.....	E. J. G. Prive.	...	...
Nederlandsche	Sleper	van Os.	.....	W. Glaser.	...	...
Engelsche	„	Record.	218	J. Bulcher.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Bark	Theodora Mechtelda.	267	C. A. L. van der Wijck.	id.	id.
„	„	Loopuijt.	178	M. van der Hidde.	Onbepaald.	id.
„	„	Emergens.	231	J. R. Smit.	...	id.
„	Schip	Margareta Simonetta.	327	F. J. Hoffman.	...	id.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	58	M. H. Munnick.	...	W. Cores de Vries.
„	„	Makasser.	175	J. C. Bierings.	...	id.
„	„	Kon. der Nederlanden.	254	E. Lewis.	...	id.
Nederlandsche	Schoen.	Post Boij.	47	J. Gascoigne.	...	P. Kervel & Co.
„	„	Alexander.	223	A. Dekkers.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
„	Bark	Gouv. G. Duijmaer v. Twist.	255	C. E. Hoeksma.	...	id.
„	„	De Zwaan.	261	K. J. van Hemert.	...	id.
„	Brik	Zwaluw.	186	J. J. Reeders.	Nederland.	id.
„	„	Nieuw Holland.	282	W. Witting.	...	id.
„	Schip	Hebe.	343	A. H. Kiehl.	...	id.
„	„	Johannes Lodewijk.	399	A. H. van der Waal.	...	E. Ten Brinck & Co.
„	Bark	Johannes Christiaan.	260	C. van Heemstede Obelt.	...	id.
„	Schoen.	Isac Charles.	68½	W. K. E. A. Pare.	...	B. van Leeuwen & Co.
„	Schip	Noach.	471	P. Wierikx.	...	id.
„	„	Maria.	41	J. Schaiff.	...	...
„	„	Hendrika	292	N. M. de Groote Stiffrij.	...	Mc Lennan & Co.
„	Bark	Stad Middelburg.	397	D. D. Ouwehand.	...	id.
„	Hoeker	Charles.	25	H. Oversluizen.	...	...
„	Brik	Antoinetta.	69	W. H. Voll.	...	Arnold & Zonen.
„	Schip	Tonia.	398	K. D. Breuning.	...	Cezard & Co.

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 4den Augustus 1863.

UITVOER.

Naar Balie per de schoener *IJoeserien*, gez. Said Hoesin bin Osmar Alijdroes.

1 kist manufacturen, Bahlman & Co.
3 kn. id. Fraser Eaton & Co.
2 „ id. Adam & Co.
1 kist id. J. F. van Leeuwen & Co.
7 kn. id. 2,20 pic. peper, 2 st. kleerkasten, Arabieren.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 ℔ pic. ƒ 14½ @ 15.—
KOFFIJ Java ℔ pic. ƒ 40.—
Id. West-Ind. bereid. ℔ pic. ƒ 42½.
RIJST (carga) ℔ koijang ƒ 90 @ ƒ 120.—
Id. (witte) „ „ „ 125 „ „ 150.—
KOEHUIDEN ℔ pic. ƒ 35 @ 45.—
id. BUFFEL ℔ pic. ƒ 15 @ 18.—
ARAK ℔ legger ƒ 65.— Nominaal.
LANGE PEPER ℔ pic. ƒ 10 @ 11.—
ROTTING per pic. ƒ 9.50.—
SAPANHOUT, per pic. 3 @ 4.—
WISSELKOERS op Ned. 104 %.—
N. H. M. trekt 103½ %.

Blijkens advertentie in het Passoer. Nieuws Ad. Blad trekt het gouvernement op het Ministerie van Kolonien ad 102½ %.

Protestantsche Eeredienst.

ZONDAG 9 AUGUSTUS 1863.
's morgens te half negen ure.
In de stad.
Ds. KAM.

op het Marine-Etablissement.
Ds. MOUNIER.

Roomsch-Katholieke Eeredienst.

ZONDAG 9 AUGUSTUS 1863.
De Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

Gedrukt bij Le Roy & Co., te Soerabaya.